

Materská dovolenka a rodičovská dovolenka

S materskou dovolenkou a rodičovskou dovolenkou nie sú spojené len práva, ale aj povinnosti. Právnu úpravu uvedenej oblasti zakotvuje pracovné právo, ako aj právo sociálneho zabezpečenia.

Právna úprava materskej a rodičovskej dovolenky je zakotvená najmä v Zákone č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v platnom znení (ďalej len „Zákonník práce“) upravená v ust. § 166 až § 169.

V Cirkevnej Ústave ECAV na Slovensku je materská dovolenka a rodičovská dovolenka upravená Cirkevným zákonom č. 6/2001 (CPP) o materskej dovolenke a starostlivosti o narodené alebo osvojené dieťa.

Podľa uvedených **ust. § 166 až 169 Zákonníka práce (ZP)** patrí žene materská dovolenka v trvaní **34 týždňov**. **Osamelej žene** patrí materská dovolenka v trvaní **37 týždňov** a žene, ktorá **porodila zároveň dve alebo viac detí**, patrí materská dovolenka v trvaní **43 týždňov**. V rovnakom rozsahu patrí rodičovská dovolenka mužovi, ak sa stará o narodené dieťa.

Oznamovacia povinnosť

Zákonník práce:

§ 166 ods. (3) ZP

Žena a muž písomne oznámia zamestnávateľovi najmenej jeden mesiac vopred predpokladaný deň nástupu na materskú dovolenku a rodičovskú dovolenku, predpokladaný deň ich prerušenia, skončenia a zmeny týkajúce sa nástupu, prerušenia a skončenia materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky.

Cirkevnoprávne predpisy:

Podľa § 2 ods. (1) CPP:

Nástup na materskú dovolenku je duchovná povinná najneskôr dva mesiace pred očakávaným dňom pôrodu prostredníctvom príslušného seniora oznámiť svojmu zamestnávateľovi. Zamestnávateľovi takto oznámi, či chce čerpať aj ďalšiu materskú dovolenku. (výraz „ďalšia materská“ je v súčasnosti nahradená „rodičovskou dovolenkou“)

Na materskú dovolenku žena nastupuje spravidla od začiatku šiesteho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu, najskôr však od začiatku ôsmeho týždňa pred týmto dňom. Na matku počas materskej a rodičovskej dovolenky sa vzťahuje **ochranná doba**, počas ktorej nesmie dostať výpoveď zo zamestnania a zamestnávateľ s ňou nesmie okamžite skončiť pracovný pomer. Súčasne je obdobie materskej a rodičovskej dovolenky považované za obdobie výkonu práce a preto počas neho vzniká matke nárok na riadnu dovolenku, ktorú si môže vyčerpať po návrate do zamestnania.

Najmenej 1 mesiac pred ukončením materskej dovolenky, vážená sestra, vážený brat, vo vlastnom záujme kontaktujte zamestnávateľa, ktorý Vám oznámi, koľko dní máte nevyčerpanej dovolenky a dohodne s Vami spôsob jej čerpania.

Pred nástupom na materskú dovolenku, **ak je žena zamestnaná, odovzdá tlačivo potvrdené lekárom zamestnávateľovi.** Zamestnávateľ je následne podľa **ust. § 231 ods. 1 písm. d)** zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) povinný do **ôsmich dní** od začiatku čerpania materskej dovolenky oznámiť pobočke Sociálnej poisťovne **začiatok čerpania materskej dovolenky.** Žena tiež musí nahlásiť materskú dovolenku aj na zdravotnej poisťovni. **Ak je žena zamestnaná, vykoná túto povinnosť zamestnávateľ,** v ostatných prípadoch tak musí vykonať sama.

Počas materskej dovolenky má matka nárok na **materské upravené ust. § 48 až 53 zákona o sociálnom poistení.** Na materské má nárok, ak je v čase vzniku nároku nemocensky poistená a v posledných dvoch rokoch pred pôrodom bola nemocensky poistená **najmenej 270 dní.** Nárok na materské vzniká od začiatku šiesteho týždňapred očakávaným dňom pôrodu určeným lekárom, najskôr od začiatku ôsmeho týždňa pred týmto dňom, a ak porodila skôr, **odo dňa pôrodu.** Nárok na materské má matka **34 týždňov,** ak sa stará o dve a viac detí **43 týždňov** a ak je osamelá, tak **37 týždňov.** Ak matke nevznikne nárok na materské, má nárok na rodičovský príspevok.

Po ukončení materskej dovolenky môže matka nastúpiť do zamestnania alebo čerpať rodičovskú dovolenku. **Rodičovská dovolenka** je upravená **ust. § 166 až 169 Zákonníka práce.** Rodičovská dovolenka patrí matke až do dňa, v ktorom dieťa dovŕši **tri roky veku.** V súvislosti so starostlivosťou o narodené dieťa patrí aj mužovi od narodenia dieťaťa rodičovská dovolenka v rovnakom rozsahu ako materská dovolenka, ak sa stará o narodené dieťa. Ak ide o **dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav dieťaťa** vyžadujúci osobitnú starostlivosť, je **zamestnávateľ povinný** poskytnúť matke rodičovskú dovolenku až **do šiestich rokov veku dieťaťa.** Uvedená dovolenka sa poskytne v rozsahu, o aký rodič žiada, najmenej však na jednej mesiac. **Podmienkou poskytnutia rodičovskej dovolenky je žiadosť adresovaná zamestnávateľovi.**

Ak sa matka rozhodne počas rodičovskej dovolenky **pracovať,** vznikne jej nárok na **príspevok na starostlivosť o dieťa.** Právna úprava uvedeného príspevku je zakotvená v **zákone č. 561/2008 Z. z.(§ 6)** o príspevku na starostlivosť o dieťa. Vypláca sa **do 3. roku dieťaťa** alebo **do 6. roku dieťaťa** s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom. O príspevku rozhoduje a tento príspevok vypláca oprávnenej osobe Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny príslušný podľa miesta jej trvalého pobytu alebo prechodného pobytu.

Môže nastať aj prípad, že matka otehotnie počas rodičovskej dovolenky a po ukončení rodičovskej dovolenky prechádza na materskú dovolenku. V takom prípade bude mať nárok na materské len v prípade, ak bola v posledných dvoch rokoch pred pôrodom nemocensky poistená **najmenej 270 dní.** Nakoľko obdobie materskej dovolenky aj rodičovskej dovolenky sa na účely výpočtu materského považuje za obdobie, počas ktorého je matka nemocensky poistená, v takom prípade matke vznikne nárok na materské. **Prechod na materskú dovolenku je matka povinná nahlásiť zamestnávateľovi.**

Oznámenie o nástupe na materskú dovolenku, rodičovskú dovolenku, predpokladaný deň ich prerušenia, skončenia a zmeny týkajúce sa nástupu, prerušenia a skončenia materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky je **potrebné nahlásiť príslušnému seniorovi / seniorke, Zboru biskupov a na finančné a personálne oddelenie GBÚ ECAV na Slovensku.**

Finančné a personálne oddelenie GBÚ ECAV na Slovensku.